

PAPER DETAILS

TITLE: Kültür Ekonomisi Bağlamında Nevşehir'de Sirahaneler

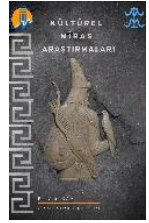
AUTHORS: Songül YESİL

PAGES: 24-29

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1919774>

Kültürel Miras Araştırmaları
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/kulmira>
<https://www.kulmira.com/>
 e-ISSN 2687-6094

Kültür Ekonomisi Bağlamında Nevşehir’de Şırahaneler

Songül Yeşil¹

¹Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, SBE, Türk Dili ve Edebiyatı ABD, Nevşehir, Türkiye

Anahtar Kelimeler

Nevşehir
 Kültür ekonomisi
 Şırahane

ÖZ

Nevşehir bölgesinde bağcılık kültürü, Anadolu binlerce yıllık birikimi olan bir geleneğin devamı niteliğindedir. Yetiştirilen üzümler sadece yaş ve kuru üzüm olarak tüketilmemekte, aynı zamanda pekmez, sirke ve şarap yapımında da kullanılmaktadır. Pekmez, sirke ve şarap için kullanılacak üzümler “şaraphane”, “şaraplıhane”, “şırahane” ya da “şırhane” adı verilen özel yerlerde ezilip üzüm suyu elde edilir. Çalışma konumuz olan şırahaneler aynı zamanda Nevşehir’in geleneksel mimarisi ile bütünleşmiştir. Şırahaneler, kaya evlerde, mağaralarda, kiliselerde, manastırlarda ve evlerde görülmektedir. Bölgede bunun dışında adeta günümüz evlerini andıran, mutfak, yatak odası, kiler ve çeşitli yaşam alanlarının olduğu Özkonak Yeraltı Şehri, Derinkuyu Yeraltı Şehri, Kaymaklı Yeraltı Şehri, Tatların Yeraltı Şehri mimari yapılarında şırahaneleri barındırmaktadır. Şırahaneler yeraltı şehirlerinin dışında Göreme Açık hava Müzesi’nde Yılanlı Kilise, Ürgüp İlçesi Cemil Köy’ün Doğusunda Bulunan Keşlik Manastırı’nda, Karşı Kilise (Saint Jean Kilisesi)’de ziyaretçilere tanıtılmaktadır. Günümüzde bölgedeki turizm faaliyetlerinin gelişmesiyle birlikte evler otellere dönüşmüş, şırahaneler/şaraphaneler asıl mimariden ayrılmadan, özgünlüğünü koruyarak konaklayan misafirlere doğal ortamında sergilenmekte ve misafirlere kültür turizmi bağlamında tanıtılmaktadır. Ayrıca otel odalarına tafana (mutfak), şırahane, mahzen odası vs. isimler verilerek konaklamak isteyenlerin dikkatine sunulmaktadır. Çalışmada, söz konusu yapıların tespit edilen sosyo-kültürel ve ekonomik yönleri halk bilimi ve kültür ekonomisi bağlamında ele alınıp değerlendirilmiştir.

Şırahane in Nevşehir in the Context of Cultural Economy

Keywords

Nevşehir
 Cultural economy
 Wineries

ABSTRACT

The viticulture culture in the Nevşehir region is the continuation of a tradition that has accumulated thousands of years in Anatolia. The grapes grown are not only consumed as fresh and raisins, but are also used in molasses, vinegar and wine making. Grapes to be used for molasses, vinegar and wine are crushed in special places called “winery”, “wine house”, “şırahane” or “şırhane” and grape juice is obtained. Our subject of study, şırahane, is also integrated with the traditional architecture of Nevşehir. Şırahane can be seen in rock houses, caves, churches, monasteries and houses. Apart from this, Özkonak Underground City, Derinkuyu Underground City, Kaymaklı Underground City, Tatların Underground City, which resembles today’s houses, have kitchens, bedrooms, cellars and various living spaces in the region. Apart from the underground cities, Şırahane are introduced to the visitors at the Yılanlı Church in Göreme Open Air Museum, in Keşlik Monastery in the east of Cemil Village in Ürgüp district and in Karşı Church (Saint Jean Church). Nowadays, with the development of tourism activities in the region, houses have turned into hotels, grape houses/wineries are exhibited in their natural environment to the guests who stay without leaving the original architecture, and are introduced to the guests in the context of cultural tourism. In addition, hotel rooms, tafana (kitchen), şırahane, cellar room, etc. It is presented to the attention of those who want to stay by giving names. In the study, the determined socio-cultural and economic aspects of the said buildings are handled and evaluated in the context of folklore and cultural economy.

1. GİRİŞ

Nevşehir bölgesinde bağcılık, binlerce yıllık birikimi ile Anadolu'daki geleneğin bir devamı niteliğindedir. Bu bölgede üzüm yetiştiriciliği, Hititlere kadar uzanmaktadır. Daha sonra gelen uygarlıklar da üzüm yetiştiriciliğine önem vermişlerdir. Bağcılık ve üzüm yetiştiriciliği, Nevşehir bölgesinde günümüzde gerek bağlarda gerekse evlerin önünde gölgelik olarak kurulan çardaklarda devam etmektedir. Nevşehir bölgesinde üretilen bu üzümlerin önemli bir bölümü yerel tüketim ve temel besin maddesi olarak kullanılmaktadır. Yetiştirilen üzümler sadece yaş ve kuru üzüm olarak tüketilmemekte, aynı zamanda pekmez, sirke ve şarap yapımında da kullanılmaktadır. Pekmez, sirke ve şarap için kullanılacak üzümler "şaraphane", "şaraplihan", "şirahane" ya da "şırhane" adı verilen özel yerlerde ezilerek üzüm suyu elde edilmektedir.

Şekil 1. Geleneksel Şirahane (üst, alt)

Güz vakti, bağbozumu sonrası, üzümlerin tekmeleyerek, ezerek suyunu çıkarılan üretim mekânlarına şirahane denilmektedir. Bir başka ifadeyle şirahane, üzümlerin sıra, pekmez ve şaraba dönüştüğü, kayadan oyularak yapılan oda olarak da tanımlanabilir. İki farklı birimden oluşan yapı birbiri arasında bir oluk ile bağlantı sağlamıştır. Ezilen üzümler ezildiği bölümden oluk aracılığıyla diğer bölüme geçmektedir. Orada biriken üzüm suyu küplere veya kazanlara aktarılmaktadır (K.K.1, K.K.2).

Kültür ekonomisi bağlamında ele alınan şirahaneler, yüzyıllar boyunca şarap üretimi, pekmez üretimi ve birçok yiyecek ve içecek yapımının ilk aşamasında kullanılmıştır. Söz konusu ürünlerin

üretilip pazarlanmasının ilk aşamalarından birini oluşturan şirahaneler üzüm suyunun elde edildiği yerlerdir. Elde edilen üzüm suları çeşitli yiyecek ve içeceklere dönüşmüş, Nevşehir'in simgesi ve markası haline gelen ürünlerin elde edilmesinde kullanılmıştır.

Nevşehir bölgesinde tespit edilen şirahaneleri mimaride, turizm sektöründe ve mutfak kültüründe olmak üzere üç ana başlık altında ele alıp incelemek mümkündür.

2. NEVŞEHİR MİMARİSİNDE YER ALAN ŞİRAHANELER

Şirahaneler, Nevşehir'in geleneksel mimarisi ile bütünleşmiştir. Şirahaneler, kaya evlerde, mağaralarda, kiliselerde, manastırlarda ve evlerde görülmektedir. Bu alanların dışında bölgedeki volkanik yapıdaki büyük kayalar oyulup mağaralara dönüştürülmüş ve bu mağaralar bölgede yaşayanlar için bir yaşam alanı haline gelmiştir. Bölgede bunun dışında adeta günümüz evlerini andıran, mutfak, yatak odası, kiler ve çeşitli yaşam alanlarının olduğu Özkonak Yeraltı Şehri, Derinkuyu Yeraltı Şehri, Kaymaklı Yeraltı Şehri, Tatların Yeraltı Şehri mimari yapılarında şirahaneleri barındırmaktadır. Şirahaneler yeraltı şehirlerinin dışında Göreme Açık hava Müzesi'nde Yılanlı Kilisede, Ürgüp İlçesi Cemil Köy'ün Doğusunda Bulunan Keşlik Manastırı'nda, Karşı Kilise (Saint Jean Kilisesi)'de günümüzde ziyaretçilere tanıtılmaktadır. Söz konusu şirahaneler aşağıda ayrıntılı bir şekilde verilmiştir:

2.1. Kiliselerde Yer Alan Şirahaneler

Karşı Kilise (Saint Jean Kilisesi): Romalılar tarafından ilk çağda Gülşehir'de yapımı gerçekleştirilen Saint Jean Kilisesi'nde bir kitabe bulunmaktadır. Kitabede, yapının Teodor Laskaris tarafından 25.04.1212 tarihinde kiliseye çevrildiği yazmaktadır. İki katlı olarak tasarlanan yapının ilk katında şirahane, şarap mahzenleri, su kanalları, mezarlar ve görevliler için odalar bulunmaktadır. Yapının üst katında ise İncil'den tasvirlerin görüldüğü bir kilise bulunmaktadır. Saint Jean Kilisesi dünyada üç yerde inşa edilmesi bakımından da önemli bir yere sahiptir. Ayrıca içinde bulunan söz konusu tasvirler günümüzde özelliğini kaybetmeden ziyaretçilere sunulmaktadır (URL-1).

Yılanlı Kilise: Kilise adını ejderha ile savaşan Aziz George tasvirinden almaktadır. Duvardaki yeşil ejderha figürü yılanı benzetildiği için "yılanlı kilise" olarak adlandırılmaktadır. Kilisede üzümlerin ezildiği bir şirahane, şarap mahzeni, mutfak ve kiler bulunmaktadır. (Türkmen, 1999).

2.2. Yeraltı Şehirlerinde Bulunan Şirahaneler

Derinkuyu Yeraltı Şehri: Kayalardan oyulmuş yeraltı şehri, çok sayıda insana yaşam ortamı sunmuş ve bu insanların birçok ihtiyacını karşılayacak yapıdadır. Yeraltı şehrinde dışarı çıkmadan uzun süre yaşayabilmeleri için erzak

depoları, havalandırma bacaları, kiliseler, manastırlar, su kuyuları, tuvalet gibi yapılar yapılmıştır. Söz konusu bu odalar birbirine bağlı bir şekilde inşa edilmiş ve insanların geçebileceği dar bir tünellerle birbirine bağlanmıştır. Tüneli kapatmak ve güvenliği sağlamak için tünel giriş-çıkışlarına taştan yapılmış büyük silindirler yer almaktadır (Sezgin vd, 2019).

İlk yerlileri Asur kolonilerine kadar uzanan Derinkuyu'da yukarıdaki yapıların dışında bir misyonerler okulu, bir vaftiz havuzu, bir günah çıkartma yeri ve bir kuyu bulunmaktadır. İkinci yüzyılda Roma İmparatorluğu'nun zulmünden kaçan ilk Hristiyanlar Antakya ve Kayseri üzerinden Kapadokya'ya gelerek Derinkuyu'ya yerleşmişlerdir (Sezgin vd, 2019). Derinkuyu yeraltı şehrinin ilk katında birçok erzak deposu bulunmaktadır. İkinci katındaki koridorda oturma odaları bulunmaktadır. Bu katta mutfak, tandır evi ve duvarlarda çeşitli erzakların konulabileceği raflar yer almaktadır. Şirahane ise mutfakın hemen yanında yer almaktadır. Üzüm ezme yeri, küçük bir odacıktan ibaret olup, üzüm suyunun akışını sağlayan taştan bir oyuk mevcuttur. Mutfak ve şirahanenin arasındaki geçit, günlük yaşama ayrılmış oturma odalarına geçişi sağlamaktadır (Gülyaz vd, 1992).

Kaymaklı Yeraltı Şehri: Günümüzde ziyarete açık olan ve eski adı "Eneğüp" olan Kaymaklı yer altı şehri, dört kattan oluşmaktadır. İlk katında bir ahır ve çeşitli yaşam alanları bulunmaktadır. İkinci katta bir mezarlık bulunmaktadır. Üçüncü katta ise şirahaneler, mutfak, erzak depoları ve çeşitli amaçlar için kullanılan odalar bulunmaktadır. Bu katta dikkat çeken bölümlerden biri de bakır işletme atölyesinin olduğu bölümdür. Son katta ise yine şirahaneler, mutfaklar ve erzak depoları bulunmaktadır. Mekânlar sağlıklı bir yaşam için daha çok havalandırma bacaları etrafında toplanmıştır (Karamiş, 2014).

Özkonak Yeraltı Şehri: Özkonak Yeraltı Şehri, MÖ. 400'lü yıllarda yapıldığı düşünülmektedir. Aziz Basil önderliğinde kayalar oyularak bir yer altı şehri oluşturulmuştur. Nevşehir'in Özkonak İlçesi'nde bulunan ve 1972 yılında keşfedilen Özkonak yeraltı şehri tek kat seviyesinde temizlenmesine rağmen oldukça geniş bir alana yayılmıştır. Kapadokya'da diğer yeraltı şehirlerinden daha farklı bir yapıda, katlar arasında iletişim sağlayan uzun ve dar deliklerle inşa edilen Özkonak Yeraltı Şehri şirahane, hava bacaları, su kuyusu ve mekân girişlerini kapatan sürgü taşları ile görülmeye değerdir. Yeraltı şehrinin üçüncü katında erzak depolarının bir bölümü ve bir küpe ilaveten iki şaraphane bulunmaktadır. Erzak depolarının içinde bulunan ve ayrı bir mekân şeklinde düzenlenmiş olan şaraphane iki bölümlüdür (Okuyucu, 2008).

2.3. Müzelerde Yer Alan ve Anlatılan Şirahaneler

2.3.1. Göreme Açık hava Müzesi

Göreme'nin en önemli tarihi yansıtan yeri olan Göreme Açık hava Müzesi'dir. Müze, kaya içine oyulmuş kiliseler, mezarlıklar, manastırlar, şapallar (küçük kiliseler), yaşam alanları, mutfaklar ve yemekhanelerden oluşmaktadır. Ayrıca iki tane de şirahane bulunmaktadır. Şirahaneler, üzüm ezme için kullanılmaktadır. Ayrıca mutfakla yakın olan şirahane konumu dolayısıyla önemli kişilere hizmet vermektedir (Türkmen, 1999).

2.3.2. Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi

1902 yılında Mehmet Nuri Bey tarafından inşa edilen Dr. Hacı Nuri Bey Konağı, günümüzde ise Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın izni ile Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Kapadokya Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğü (NEVKAM) tarafından yürütülen girişimler sonucunda "Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi" olarak kullanılmaya başlanmıştır. Müzenin avlusunda bulunan şirahane, müzeye gelen ziyaretçilere tanıtılmaktadır. Bağlardan toplanan üzümün ezilerek şirahane'de sıra olması ve sofraya gelene kadar geçirdiği aşamalar anlatılmaktadır. Ardından üzümden elde edilen sıra ile pekmez, şarap, köftür gibi yiyecek içecekler hakkında da bilgi verilmektedir.

Şekil 2. Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi Şirahane Bölümü)

2.4. Manastır ve Vadilerinde Bulunan Şirahaneler

Cemil Köyü Keşlik Manastırı: Keşlik Manastırı da şirahanelerin bulunduğu mekânlardan biridir. Tüf kayalar oyularak yapılan bu manastır da şirahane, aş odası, mahzen, mezarlar, iki kilise ve peri bacası mağara evleri bulunmaktadır (Türkmen, 1999).

Koramaz Vadisi: Vadide yapılan oyma mağaralar içerisinde birçok şirahane bulunmaktadır. Şirahaneler, genellikle kilise ve manastır içinde konumlanmıştır. Ancak, üretimin yapıldığı köylerde de birçok evde şirahane bulunmaktadır. Örneğin

Karakaya Sofular köyünde de bir adet şirahane kayıt altına alınmıştır. Bahçeli köyünde de kayalara oyularak oluşturulmuş şirahaneler bulunmaktadır. Ürgüp'te de evlerin önünde şirahanelere rastlanmaktadır (Türkmen, 1999).

Karanlık Tığraz "kapılı" mevkiinde kayadan oyma mekanlar içerisinde şirahanelerin olduğunu ifade etmektedir. Aktepe bölgesinde de vadiler içerisinde farklı noktalarda üç şirahane daha tespit edilmiştir. Boyalı, Derepinar ve sofular köylerinde de köylerin birçok yerinde çok sayıda şirahaneye rastlanılmaktadır (Türkmen, 1999).

Şirahane kültürü hala devam etmektedir. Ürgüp, Göreme, Derinkuyu, Nar, Çat ilçelerinde evlerde hala şirahaneler kullanılmaktadır. Üzüm bağları olanlar üzümler olgunlaşınca bağ bozumu sonrası evlerinde bulunan ya da bağ evi dedikleri tarlarda bulunan şirahanelerde geleneksel usullerle üzüm suyunu çıkarmaktadır. Geleneksel olarak şirahanelerin yerini günümüzde daha yaratıcı kolaylaştırıcı, ulaşılabilir olan yapılar almıştır. Küçük bir teknede veya traktör kasası da bir şirahaneye dönüştürülmektedir.

3. ŞİRAHANELERİN TURİZM SEKTÖRÜNDE KULLANIMI

Şirahanelerin bulunduğu bir başka yapı ise otellerdir. Eski yapıların şuanda konaklama hizmeti sağlamak için otele dönüşmesi ile özgün yapısının bozulmadan kalmasıyla şirahaneler özelliklerini korumuştur. Günümüzde bölgedeki turizm faaliyetlerinin de gelişmesiyle birlikte evler otellere dönüşmüş, şirahaneler/şaraphaneler asıl mimariden ayrılmadan, özgünlüğünü koruyarak konaklayan misafirlere doğal ortamında sergilenmekte ve misafirlere kültür turizmi bağlamında tanıtılmaktadır. Ayrıca otel odalarına tafana (mutfak), şirahane, mahzen odası vs. isimler verilerek konaklamak isteyenlerin dikkatine sunulmaktadır.

Hidden Cave Hotel, Kapadokya'nın kalbi Göreme'nin merkezinde bulunan tarihi çok eskiye dayanan mağara ve taş odaları, otel odasına dönüştürülmeden önce bu oda pekmez yapımı için kullanılmıştır (URL-2).

Şekil 3. Hidden Cave Hotel Şirahane Oda Fotoğrafı

Sota Cappadocia Otel, Ürgüp'te yöreye özgü isimleri ve dokusuyla hizmet vermektedir. Oteldeki odalar, Şirahane, Tandır Oda, Kaya Oyma Erzak

Odası, Kule Oda, Şömineli Oda, Göbekli Oda ve Dokumahane odalarından oluşmaktadır (URL-3).

Şekil 4. Sota Cappadocia Otel Şirahane Oda Fotoğrafı (üst, alt)

Uçhisar'da bulunan Maze of Cappadocia'da da ahır, samanlık, kiler, tandır evi, kış evi, şirahâne, yaz evi gibi değişik işlevlere sahip mekânlar kayadan oyma olup benzersiz bir mimari dokuya sahiptir. Bölgede bulunan ve bir başka otel olan Kavak Konak'ta 3 yeni oda ve zemin katta özgün bir "şirahane" (geleneksel mutfak) ve "peynir odası" (soğuk kiler) mekânları bulunmaktadır.

Fresco Cave Suites'te ise Küçük Kemerli oda bulunmaktadır. Oda 1970'li yıllara kadar bir şirahane olarak kullanılmıştır. Günümüzde ise misafirler için yatak odası olarak kullanılmaktadır. Terra Cave Hotel'de de diğer otellerde olduğu gibi bir şirahane bulunmaktadır.

Şekil 5. Terra Cave Hotel Şirahane oda Fotoğrafı)

Bölgede geleneksel mimari içerisinde yer alan şirahaneler, zamanla asıl kullanım amacını yitirmiş ve turizm sektörünün de canlanmasıyla birlikte

işletme sahipleri tarafından geleneksel mimari içinde restore edilerek kullanıma açılmıştır. İşletmelerdeki ahır, çardak, güvercinlik, şirahane vb. odalar geleneksel yapıdaki görünüşleri ile yeniden hayat bulmuştur. Böylece kültürün pazarlanması ve ekonomiye dönüşmesi söz konusu olmuştur. Bölgeyi gezip konaklamak isteyen turistler alışılmışın dışında bir konakla deneyime sahip olmaktadır. Bu şekilde farklılık yaratan işletmelerde bulunan otantik odalar daha çok rağbet görmekte ve odalar daha yüksek fiyatlara pazarlanmaktadır.

Kültür ekonomisi, kültürün pazarlanması alanında yeni bir istihdam alanı da doğurmuştur. Ancak burada istihdam edilecek kişilerin geleneği özümseyip yenilikçi bir bakış açısıyla devam ettirecek kişiler olması gerekmektedir. Görsel ve işitsel medya üzerinden reklamlar, kampanya haberleri, gezi programları, gezi notları, en son trendler, hangi mekânda ne zaman bulunmalıyız, ne yemeliyiz, gibi bilgilendirme amaçlı yapılan duyurular kültür ekonomisi için yeni tüketiciler bulmaya ve sürekliliğini sağlaması için önemlidir.

Çağımızda kültür ekonomisine en büyük katkıyı sağlayan unsurlardan biri de kuşkusuz internettir. İnternet kullanımıyla birlikte kültürün, geleneğin yerel kazanımların dünyaya açılmasını sağlamıştır. Yerelden evrensele açılan kültür unsurları hem ekonomik anlamda hem de kültür aktarımı anlamında katkı sağlamıştır.

4. ŞİRAHANELERİN MUTFAK KÜLTÜRÜNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ

Şirahaneler, mutfak kültürü için de önemli bir yere sahiptir. Üzümün şirahanelerde sıkılarak elde edilen şirasından birçok yiyecek ve içecek elde edilmektedir. Nevşehir, üzüm sıra ve pekmezin ana madde olarak kullanıldığı yiyecekler yönünden zengindir. Üzüm suyu, sıra, pekmez, şire/sıra tarhanası, köftür, bulamaç, aside, ağda, cevizli sucuk, pestil sirke, şarap gibi besinler elde edilmektedir.

Şirahaneler, kültür ekonomisi açısından incelendiğinde şirahanelerin en önemli çıktısının şarap üretimi ve tüketimi olduğu görülmektedir. Yerli ve yabancı turiste/tüketicie sunulan Nevşehir şarapları geleneksel şirahanelerde ya da günümüz koşullarında uyarlanmış modern ve pratik şirahanelerde üretim için hazırlanmaktadır. Şarap konusunda büyük ve önemli bir Pazar haline gelen Nevşehir ekonomik anlamda büyük gelir elde etmektedir. Şarap tüketimi ve turizmi ayrıca kültürün pazarlanmasına ve tanıtılmasına da sebep olmaktadır. Şarap evlerinde, şarap fabrikalarında ve festivallerde şarabın asmadan toplanıp şişelenene kadar geçirdiği yolculuk anlatılmaktadır. Bazı işletmelerde geleneksel mimari içerisinde değerlendirilen şirahaneler de şarap tüketicilerine anlatılmaktadır.

5. SONUÇ

Bölgede geleneksel mimari içerisinde yer alan şirahaneler zamanla büyük oranda asıl kullanım amacını yitirmiştir. Şirahaneler, turizm sektörünün

Nevşehir'de canlanmasıyla birlikte farklı amaçlarla Nevşehir'e sosyo-kültürel ve ekonomik anlamda katkı sunmaya devam etmiştir. Turizm sektörünün de canlanmasıyla birlikte özgün olmak isteyen işletme sahipleri var olan bu geleneksel mimarileri restore ettirerek kullanıma açmışlardır.

Şirahane ismi odanın kullanım amacından dolayı değil kültür aktarımı amacıyla ya da otantik bir hava katmak amacıyla verilmektedir. Ancak otele gelen misafirlere oda tanıtımı yapılırken şirahanenin ne olduğu ve ne işe yaradığı konusunda bilgiler verilmektedir. Böylece kültürün pazarlanması ve ekonomiye dönüşmesi söz konusu olmuştur. Nevşehir'e gelip konaklamak isteyenler farklı bir deneyime sahip olmuştur. Ayrıca Nevşehir'e gelip vakit geçirenler kültürel anlamda da yeni bilgiler öğrenmişlerdir.

Bölgedeki turizm faaliyetlerinin gelişmesiyle birlikte evler otellere dönüşmüş, şirahaneler/şaraphaneler asıl mimariden ayrılmadan, özgünlüğünü koruyarak konaklayan misafirlere doğal ortamında sergilenmekte ve misafirlere kültür turizmi bağlamında tanıtılmaktadır. Ayrıca otel odalarına tafana (mutfak), şirahane, mahzen odası vs. isimler verilerek konaklamak isteyenlerin dikkatine sunulmaktadır.

Halk mutfağında da karşımıza çıkan şirahaneler halk mutfağında önemli yer tutan birçok yiyeceğin ilk yapım aşamasında kullanılmıştır. Bölgenin kendine has mutfak kültüründe görülen üzüm ve üzüm suyundan elde edilen yiyecek ve içeceklerin başında şarap en çok tanınan ve marka değeri oluşturan ürün olmuştur.

Geleneksel mimari ve eski yapılarda karşımıza çıkan şirahaneler doğal ortamında sergilenmekte ve kültürel miras ve kültür turizmi açısından önemli bir ekonomik kazanç sağlamıştır.

KAYNAKLAR

- Gülyaz M E & Yenipınar H (1992). Yeraltı Şehirleri, Dünya Kitapevi, Nevşehir.
- Karamiş B (2014). Kapadokya jeopark önerisinin yerel halk açısından değerlendirilmesi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir, 80.
- K.K.1: Mahsude Karabacak, 1954 doğumlu, ilkököl mezunu, ev hanımı.
- K.K.2: Faruk Sağcan, 1970 doğumlu, yüksek lisans mezunu, yüksek mimar.
- Okuyucu D (2008). Kapadokya bölgesi yeraltı şehirlerinde bulunan şaraphanelerden birkaç örnek. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1 (1), 138-149.
- Sezgin M, Gümüş M, Yılmaz Y, Torun Y, Demirci B, Parlak O & Kiracı S (2019). Ahiler Kalkınma Ajansı Mini Kapadokya Fizibilite Raporu.

Türkmen K T (1999). Bilinmeyen bir Kapadokya'dan kesit Ürgüp. Başkent Matbaacılık: Ankara ISBN: 9789757145509.

URL-1
<http://www.turkiyenintarihieserleri.com/?oku=2327>
[Erişim Tarihi: 28.11.2020].

URL-2
http://www.hiddencavehotel.com/tr/room/sirahane-105_19.
[Erişim Tarihi: 01.11.2020].

URL-3
<https://www.sotacappadocia.com/hikayemiz>
[Erişim Tarihi: 08.11.2020].

İnternet Kaynakları

© Author(s) 2020.

This work is distributed under <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>